

VALENTÍN PAZ-ANDRADE

Achegamento á vida e obra

Valentín Paz-Andrade, naceu no barrio pontevedrés do Socorro de Lárez o 23 de abril de 1898 e faleceu en Vigo o 19 de maio de 1987. Foi un xurista, economista, político, empresario, escritor, poeta e xornalista galeguista.

Fillo de Francisco Paz Cochón, concelleiro de Pontevedra, e Matilde Andrade Tojeiro, quen despois tiveron tres fillas máis: Matilde, Carmen e Castora (que morreu moi nova).

Actividade antes da guerra civil

Comezou a interesarse na literatura e na cultura de Galicia da man do seu tío, o poeta Xoán Bautista Andrade. Foi tamén el quen lle presentou a Castelao, un dos intelectuais que máis influíron na súa obra, cando este fixou a súa residencia en Pontevedra, en 1916.

En 1917 comezou os estudos de Dereito, na Universidade de Santiago de Compostela, que rematou en 1921. Neste tempo comezou tamén a colaborar co diario santiagués *Gaceta de Galicia*. Simultaneamente foi xefe de redacción do semanario *La Provincia* de Pontevedra (1917-1922).

Retrato de Valentín Paz-Andrade.

Durante a súa etapa formativa iniciouse no movemento galeguista, da man de Castelao, e participa como orador na II Asemblea Nacionalista (1919) de Santiago de Compostela. Ramón Piñeiro conta que Castelao tivo que organizar un mitin público no que participaran estudantes da Universidade, para o que escolleu a Paz-Andrade. A consideración que lle tiña Castelao pode reflectirse no alcume de *o Mozo* co que se refería a el nos faladoiros do Café Moderno (en Pontevedra), que mudou co paso do tempo a *o Berbiquí*, pola súa teimosía, e a *o Inmortal*, tras sobrevivir á Guerra de África e aos atentados de Vigo e de Verín.

Durante esa época tamén crea e preside o primeiro grupo galeguista estudantil en Santiago, o Grupo Galeguista Galego de Estudiantes. Anos despois presidiría en Vigo o Grupo Autonomista Gallego (1930) e militaría no Partido Galeguista, participando activamente na súa fundación en decembro de 1931.

Durante a Guerra de Marrocos foi enviado á fronte en 1921, formando parte do Rexemento Murcia de guarnición en Vigo, pero tivo que ser evacuado por mor dunha infección intestinal e, tras un recoñecemento médico na Coruña, dado por inútil para o servizo militar. Durante esetempo xorde a única novela que escribe,

Soldado da morte, que deixará inacabada e inédita. En 1978 escribiu a Xosé Núñez Búa: "A noveliña a que te refires non se chegou a imprimir. Somentes meu tío Juan Bautista Andrade, Castelao e Cabanillas leeron o orixinal, que despois deixei esquecido nun caixón. En 1922 regresa a Galicia.

En 1922 nace o xornal *Galicia. Diario de Vigo*, que dirixiu desde o primeiro número ata a súa desaparición en 1926, pechado na ditadura de Primo de Rivera. En 1924 foi detido pola publicación de dous artigos publicados en *Galicia*.

Desde o outono de 1926 fixa o seu bufete de avogados en Vigo, mantendo as súas colaboracións periodísticas. En 1927 comezou a escribir en *Industrias Pesqueras*, da que foi director desde 1942. Como asesor xurídico da Sociedade de Armadores de Bouzas coñece os portos de Bretaña e comeza o seu achegamento ao mundo do mar e da pesca. En 1928 publicou *Los puertos nacionales de pesca en España. Aportación de Vigo al estudio del problema*.

En 1930 funda e preside o Grupo Autonomista Galego, en Vigo, á vez que intensifica a súa actividade política en prol do galeguismo, da man de Castelao, Otero Pedrayo, Ramón Cabanillas e outros. Nese mesmo ano, o 3 de setembro, morre o seu tío Xoán Bautista Andrade.

Foi candidato ás Cortes Constituíntes de 1931, con Castelao e Cabanillas, pero non saíu elixido por escasa marxe. En xuño dese mesmo ano colaborou na redacción dun *Anteproyecto de Estatuto da Galiza* e publicou diversos artigos políticos en *El Pueblo Gallego*. En decembro constitúese formalmente o Partido Galeguista, en Pontevedra, e resulta nomeado conselleiro.

O 22 de novembro de 1932 foi vítima dun atentado cando saía, acompañado de Xaime Illa Couto, dun café na rúa de Galán, hoxe rúa do Príncipe, de Vigo. Daquela Paz-Andrade mediaba representando á patronal nunha folga de mariñeiros do sindicato de Industria Pesqueira de Bouzas-Vigo (pertencente á CNT) contra os armadores da industria *La Marítima* polos buques por parellas. No atentado recibiu cinco disparos que case acaban coa súa vida. O militante anarcosindicalista Vicente Vales Lorenzo, directivo do sindicato, foi acusado de ser o autor material dos tiros e detido, estando preso até abril de 1933 e

Casa natal en Lérez.

"Autonomía, fé civil", columna na portada de *El Pueblo Gallego*, 1936.

saíndo absolto logo do xuízo, no que foi defendido por Agustín Ribas e Isidoro Millán Mariño.

En 1934, cando con ocasión do *Bienio Negro* foron desterrados -o 23 de novembro- Castelao a Badaxoz e Bóveda a Cádiz, Paz Andrade asumiu -con moitas reticencias- a Secretaría Política do Partido Galeguista. Volveu presentarse ás eleccións de febreiro de 1936, desta volta nas listas da Candidatura Republicana de Centro de Portela Valladares, pero tampouco resultou elixido.

Ti sabes ben que eu non podo nin quixen endexamais furtarme a ningún esforzo pola Causa. Menos podería facel-o si ti es quen o recrama, e nun intre como o de agora. Mais compre enfocar as cousas abxetivamente, pola cara da eficacia. E xusgo que nin o Partido lle convén o que propós, nin eu me atopo en situación de encarar esa responsabilidade

Carta a Castelao, 3 de decembro de 1934.

Guerra civil e posguerra

Co estalido da Guerra Civil Española axudou a fuxir a diversos intelectuais galeguistas e defendeu a outros das condenas que lles eran impostas. Posteriormente, foi desterrado a Verín o 9 de setembro e, en xaneiro de 1937, a Requeixo (Chandrexa de Queixa). En abril autorizóuselle a residir en Castro Caldelas e, días despois, na Pobra de Trives. A soidade deste tempo no desterro fixo xurdir nel a necesidade de escribir poesía, e aí naceron moitos dos versos que logo formarían parte de *Sementeira do vento* ou de *Cen chaves de sombra*.

Finalmente foi autorizado a saír do seu desterro para asistir a unha asemblea de armadores en Bilbao pero ao regreso retornou a Vigo, ao ser cancelado o desterro a principios de 1938, para quedar o resto da súa vida nesta cidade. En agosto de 1939 foi detido de novo e desterrado a Villanueva de la Serena (Badaxoz).

Durante o seu desterro coñeceu na Pobra de Trives a Pilar Rodríguez de Prada, coa que casou en Ourense o 8 de decembro de 1939. O 4 de outubro de 1940 naceu o seu único fillo, Afonso Paz-Andrade.

A partir de 1942 dirixiu a revista *Industrias Pesqueras*. Avogado de prestixio en Vigo, foi un dos impulsores do grupo industrial Pescanova, que converteu na primeira compañía armadora europea de buques conxeladores, e da que foi vicepresidente (1960). Traballou tamén como técnico da FAO, con que participou en diversos congresos e seminarios, e para a que publicou o

Edificio da antiga cadea de Vigo

primeiro tratado sobre *Principios de economía pesquera* (1954); ademais, foi o primeiro especialista español proposto por esta organización para misións internacionais en Hispanoamérica (Valparaíso, 1952; México, 1954; e Bogotá, 1955).

Desde 1945 organizou o parladoiro do café Alameda, en Vigo, onde se reunía con intelectuais e artistas como Carlos Maside, Laxeiro, Prego de Oliver, Fernández del Riego e os irmáns Xosé María e Emilio Álvarez Blázquez, entre outros.

Nesta época seguiu colaborando en *El Pueblo Gallego* e publicou diversos artigos en *Faro de Vigo* e *La Noche*, asinados cos pseudónimos M., Xan Quinto e Mareiro (este último para asinar artigos sobre temática pesqueira. En maio de 1943, o Delegado Provincial de Educación Popular insistía así na prohibición que recaía sobre Paz Andrade respecto ao uso da súa sinatura:

En cuanto a la deducción que en dicho escrito se hace de que podrá en otras publicaciones y no en "Industrias Pesqueras" usar su firma, es erróneo ya que la prohibición alcanza evidentemente a todas las publicaciones que dependen de la Delegación Nacional de Prensa y en la actualidad son las que tienen carácter de periódicas

O Delegado Provincial ao director de *Industrias Pesqueras*, 18 de maio de 1943.

Na revista literaria *La Noche* publicou o 14 de xaneiro de 1950 un artigo en portada e a catro columnas sobre Castelao, quen morrera unha semana antes, baixo o título "Castelao.El hombre y el artista". A revista foi expedientada por incumprir as normas ditadas pola Dirección Xeral de Prensa para o tratamento que debía dar a prensa á noticia do pasamento e pechada dúas semanas despois. As instrucións esixían que a noticia se dera en páxinas interiores e a unha columna, e que só se podía eloxiar as cualidades de humorista, literato e caricaturista.

Pescanova está moi ligada ao apelido Paz-Andrade.

Durante la séptima noche del año naciente -vértebra dorsal del siglo- han debido doblar a muerto las campanas de todas las iglesias de Galicia. Campanas marineras de Rianxo. Graves campanas de Compostela. Líricas campanas de Bastavales, de Anllóns... Sólo el llanto unánime de las torres románicas, lágrimas de bronce sobre faz de piedra, habría expresado con digno acorde y proporcionado acento, en esta ocasión el dolor de la tierra...

Castelao, el hombre y el artista, 14 de xaneiro de 1950, Valentín Paz-Andrade, xornal *La Noche*. Suplemento del sábado de Santiago.

Entre 1955 e 1958 publica tres obras en Bos Aires: o poemario *Pranto matricial* (1955) e os ensaios *Sistema económico de la pesca en Galicia* (1958) e *Galicia como*

area (1959). Este último recolle as conferencias ditadas dous anos antes no Centro Gallego de Bos Aires, e foi cualificado por Méndez Ferrín como "*o grande manifesto político e económico do nacionalismo galego progresista*".

En 1957 foi detido e encarcerado, de novo pola publicación dun artigo. Desta volta foi por mor un escrito aparecido en *Industrias Pesqueras* no que se criticaba ao comandante militar da Marina de Vigo.

En 1959 participa nun ambicioso proxecto empresarial para a creación dunha refinería de petróleo en Vigo, *Petrogasa*, que ao final non será autorizada. Este proxecto estaba apoiado economicamente por Manuel Cordo Boullosa, que pensaba destinar o 60 % dos beneficios a crear "*unha fundación pra axudar o melloramento cultural e social de Galicia*". Tampouco callou outro proxecto no que tamén participou en 1963: a creación dun Banco Industrial de Galicia.

Edificio Sanchón, sede do bufete de Paz- Andrade.

O 7 de xuño de 1964 foi nomeado membro numerario da Real Academia Galega, a proposta de Otero Pedrayo, García Sabell, Fernández del Riego, Ferro Couselo e Vales Villamarín, aínda que non leu o discurso de ingreso ata o 11 de febreiro de 1978, baixo o título de "A galecidade na obra de Guimarães Rosa", respondido por Cunqueiro.

En agosto de 1970 sofre unha embolia cerebral da que se recupera non sen dificultades . En 1973 créase a *World Fishing Exhibition*, en Vigo, da que actúa como xerente.

Restauración democrática

Co retorno da democracia volveu ao mundo da política. En 1975 formou parte da Xunta Democrática de Galicia e, cando recibe nese ano o Pedrón de Ouro, inclúe no discurso de aceptación a reivindicación da democracia e da autonomía. En 1976 foi nomeado en representación de Galicia, como independente, na Comisión Negociadora da Oposición co Goberno, ata a súa disolución en 1977, e da Plataforma de Organizaciones Democráticas. Foi elixido senador por Pontevedra pola Candidatura Democrática Galega nas Cortes Constituíntes (1977-1978), na que se presentou xunto a Fernández del Riego e Fernando Alonso Amat.

Si las elecciones no hubieran sido manipuladas por el poder y desde Madrid, los tres hubiéramos triunfado pero, en general, la consulta fue desafortunada para Galicia

Carta a Osorio-Tafall, 30 de xuño de 1977

En 1979 publicou *Cen claves de sombra*, que Lorenzo Varela describiu como "poemas de un loitador, de un home con coraxe á hora de escribir e á hora de pelexar".

En 1982 publica *Castelao na luz e na sombra*, completa e detallada biografía de Castelao, *o seu irmán maior*, que comezara a escribir en 1975.

*Non quixen facer unha biografía fría, erudita,
acartonada. Eu quixen dar un Castelao vivo, como foi,
cunha liña anecdótica que o retrata.*

En 1985 publicou *Galiza lavra a sua imagen* e o 5 de decembro ingresou na Real Academia Galega de Ciencias con *O home dentro do sabio: Pedro Joseph de Bermés(1770-1824)*.

O martes 19 de maio de 1987 faleceu na clínica Fátima, de Vigo, a consecuencia dunha doenza cardiovascular. Foi enterrado no cemiterio de Lérez envolto nunha bandeira galega, como el deixara establecido.

Lápida no camposanto de Lérez

Obra

Escrebiu ensaios literarios, históricos e económicos, nos que reflectiu a súa preocupación polo progreso de Galicia. Tamén escribiu varias obras como técnico especializado en temas pesqueiros.

Como poeta formou parte da Xeración de 1925 e na maior parte da súa obra poética evidénciase unha motivación patriótica, como se pode observar en *Soldado da morte* (1921), *Pranto matricial* (1954), en que evoca a morte de Castelao e que foi reeditada en 1975 en cinco linguas; *Sementeira do vento* (1968), en que canta a paisaxe e a xente galega, ademais do exilio e o amor ausente; *Cen claves de sombra* (1979) e *Cartafol de homenaxe a Ramón Otero Pedrayo* (1986), en que incluíu as composicións dedicadas ao autor ourensán.

Capotes de sombra amargos

*Dous a dous en tres ringleiras
tricornos seis, seis cabalos,
un fusil a cada lombo,
capotes de sombra amargos,
cal seis funiles de tebra
sobre hipogrifos marchando.
As ferraduras nas laxes
ronsel de chispas nos cascos.
Charoles o anoitecer
verten seu frío no cadro.
[...]*

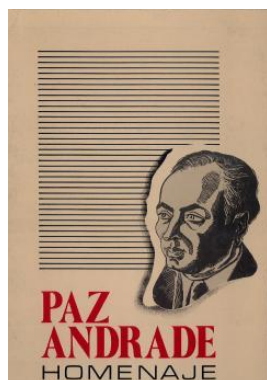
—*Celeiros de Queixa*, 1937.
Valentín Paz-Andrade,

Utilizou a lingua galega durante toda a súa vida para a obra poética e narrativa. Para os ensaios utilizou o castelán até 1975 (se ben é certo que estas obras foron publicadas en Madrid e Bos Aires) e o galego desde entón. Respecto aos artigos, publicou en castelán os de temas pesqueiros e en galego os de temática literaria e cultural. Defendeu o uso do reintegracionismo como norma para o galego escrito, e usouno no seu último ensaio (*Galiza lavra a sua imagen*, 1985).

Colaborou en *Grial*, *O Ensino* e *Outeiro* con artigos sobre literatura, especialmente ao redor da figura de Castelao; e en *Industria Conservera*, *El País* e *La Vanguardia* con artigos económicos e políticos.

Bibliografía allea

LIBROS

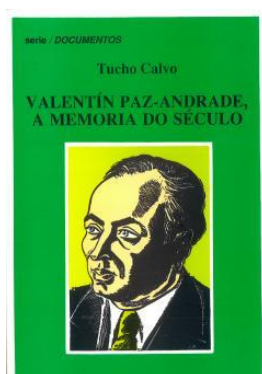
Homenaje a Valentín Paz-Andrade

Autor: Varios

Data de publicación: 1991

ISBN: 84-86845-71-8

A Academia Galega das Ciencias organizou un ciclo de conferencias en torno a figura de Valentín Paz-Andrade que se recolleron neste libro. Osorio-Tafall, Xosé Filgueira Valverde, Gregorio Varela, Isaac Díaz Pardo, Francisco López Capont e Ramón Piñeiro participaron nese ciclo e as súas aportacións quedan recollidas neste libro.

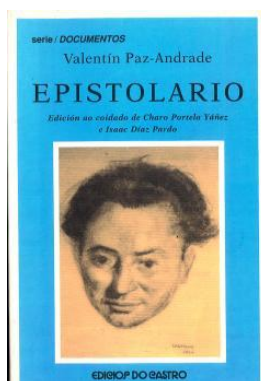
Valentín Paz-Andrade, a memoria do século

Autor: Tucho Calvo

Data de publicación: 1998

ISBN: 84-7492-904-0

Tucho Calvo recolle nesta obra, en forma de longo diálogo, as vivencias de Valentín Paz-Andrade.

Epistolario

Autor: Charo Portela Yáñez e Isaac Díaz Pardo

Data de publicación: 1997

ISBN: 84-7492-841-9

Este epistolario, preparado cando se cumpren dez anos da morte do seu autor, serve, antes de nada, para documentar o que significou e segue significando para Galicia Valentín Paz-Andrade. As cartas que escribiu aos amigos ao longo de tantos anos vannos informar, emocionar, e tamén a sorprender posto que conforman a crónica dunha profunda aventura vital que non debemos esquecer.

ARTIGOS E COLABORACIÓNS

O día no que esnaquizou o último premio para o Valentín

Autor: Isaac Díaz Pardo

Data de publicación: 1987, xuño 4

Medio: La Voz de Galicia

Son algúns datos que completan a magnífica semblanza que fixo Fernández del Riego nestas mesmas páxinas o pasado día 23. *É notorio que os premios "Santiago" que entregou hai poucos días a TVE en Galicia, representando un "Apóstolo a cabalo, matarratas e outras especies", fixéronse en Sargadelos. Eran 28 premios, e na base das pezas, a parte mais resistente, levaban o nome do premiado. Cando o día 12 estaban cargando os trofeos para o seu transporte a Santiago, caeuse unha das 28 pezas, e a o abrir a caixa para comprobar veuse que se esnaquizara a de Valentín partindo polo mesmo nome pintado na base.*

Valentín Paz-Andrade: in memoriam

Autor: Francisco Fernández del Riego

Data de publicación: 1987, maio, 23.

Medio: La Voz de Galicia

Despois dunha existencia lonxeva, dominada polo traballo e a acción creadora, finou en Vigo -case nonaxenario- Valentín Paz-Andrade. Coñecímonos no ano 1931. Compartimos moitas xeiras do galeguismo militante. E, ao remate da guerra civil cheguei á cidade da súa residencia para me iniciar no exercicio da abogacía no seu bufete. Desde entón frecuentamos moitas andaduras comúns. Durante o longo tempo do seu vivir, Paz-Andrade chegou a adquirir un sólido prestixio no mundo da política e da economía pesqueiras. Cultivou tamén a poesía en dous libros definitorios, e a actividade literaria en volumes sobre Valle-Inclán, Guimarães Rosa e Castelao. Pero o que sempre me chamou a atención nel, foi a súa vocación periodística. Esta vocación víñalle desde a súa época de universitario en Compostela. A ela contribuíron os consellos e asesoramentos do seu tío pontevedrés: o poeta Juan Bautista Andrade.

Valentín era un ferrote

Autor: Alfonso Álvarez Gándara

Data de publicación: 1987, maio, 21.

Chámame un periodista para que dicte unhas palabras apresuradas sobre de Valentín Paz-Andrade. Dígollas, pero quedo un pouco frustrado porque, coa premua, non dou atopada a definición que tiña no fondo da alma. Valentín era un líder, sí; un educador de moitedumes, sí; un dirixente para un pobo; pero faltábame por dicir que era... un ferrote.

Como ferrote, tiña o carisma da lonxevidade. Estaba feito da madeira de Salvador de Madariaga, de Picasso, de Pau Casals, de Menéndez Pidal.

Houbo unha xeneración de homes, os que fundaron o Partido Galeguista, que eran todo humanidade e humanismo. Valentín participaba daquel espírito de selección natural.

Cando ti volvas polo mar

Autor: María Xosé Queizán

Data de publicación: 26 abril 1997

Medio: Faro de Vigo

Vigo é unha cidade fundada con sal marina. Mesmo o Cristo chamóuse o Cristo do Sal, cando as carrexonas adentrábanse no mar, no Areal, para descargar o sal dos barcos, cando as mulleres manipulaban as sardinas nas fábricas de salgazón e máis tarde na conserva, cando se comezaron a construír os barcos e se xerou unha industria arredor do fruto marítimo. O mar e a súa riqueza é unha presenza concreta nesta cidade: a pesca, os portos, os barcos, os esteleiros, a industria, o comercio, o turismo, os deportes... O traballo e a vida; a beleza da paisaxe, tamén a emigración e a saudade. Polo mare....

Valentín, na presenza galega

Autor: Paco Rodesca

Data de publicación: 1997, maio de 19.

Medio: Faro de Vigo

Pra Pilar, dona da súa lembranza

Non ten cabida dúbida que Valentín Paz-Andrade foi un amante atolascado desde seu e noso anaco de terra e mar, nomeado Galicia; o testemuño, cerco e probalo, é que demorou oitenta e oito anos o preceito de dicir, máis que un adeus, un deica voltar a vérmonos. Dez anos fai, fai dez anos, o dezanove de maio.

Valentín Paz-Andrade

Autor: Fernando Ramos

Data de publicación: 1997, maio, 20.

Medio: El Correo Gallego

Pregunteille unha vez a Valetín Paz-Andrade, xa que a súa biografía presentaba tantas facianas, cómo lle gustaría ser lembrado polos galegos do futuro (abogado, economista, escritor, poeta, patriota...). E me dixo: “a miña biografía é unha mixtura de tódas esas manifestacións que espontaneamente me empuxaron dun campo a outro. Máis é posible que non houberan ocorrido de non teren pasado as cousas que aconteceron en España logo do 18 de xullo de 1936. Esa data sorprendéume nun momento decisivo para que un elixa un determinado camiño na vida. Se eu houbera sospeitado entón que íamos soportar corenta anos de ocupación, posiblemente houbera percurado na liberdade noutro país”. Sempre citaba Paz-Andrade ó seu tío Juan Bautista Andrade, de quen dicía que era “poeta de gran finura”, como o seu mentor esencial.

Valentín, abogado

Autor: Antonio Viana Conde

Data de publicación: 21 de mayo de 1997

Medio: Faro de Vigo

Isaac Díaz Pardo, “figura corporal mínima, mais home máximo”, con la ayuda de Charo Portela, ha intentado un primer esbozo del espistolario de Valentín Paz-Andrade, que en su dimensión completa necesitaría varios tomos. Dice Isaac que la gran tarea de Valentín, fue abogar por Galicia, y creo que es una certera síntesis de una vida esforzada, en “servir a Galiza dende tódolos campos que abarcou o seu saber e o ser fazer”. Otros podrán –y deberán– analizar la ingente obra de Valentín; yo sólo puedo aportar una aproximación al Valentín abogado. Abogado de a pié, en la lucha diaria del pleito o el conflicto, desde lo nimio a lo dramático, que requería, su cabeza, su voz o su pluma.

Lembranza de Paz-Andrade

Autor: Maximino Sanmartín Sobrino

Data de publicación: 1997, maio, 25.

Medio: Faro de Vigo

Nesta hora dos xustos homenaxes a D. Valentín Paz-Andrade, quixera deixar constancia de miña afervoadada adhesión a quen me distinguíu sempre coa súa amizade, transcribindo un fragmento dun poemiña, sinxelo e sentido, que escribín na súa lembranza, e dos feitos que o motivaron.

Valentín Paz Andrade

Autor: Cipriano Jiménez Casas

Data de publicación: 1997, maio, 26.

Medio: Faro de Vigo

"O abrigo dun gran porto xurdira unha gran cidade". Así pronosticaba en 1919 Eduardo Cabello Ebrentz o futuro de Vigo. Efectivamente o porto vigués nas súas dimensións pesqueira, comercial e de pasaxeiros foi indiscutiblemente o motor fundamental do crecemento da nosa cidade. Pola súa situación, calado e abrigo é considerado historicamente como un dos mellores portos do Atlántico. Un porto e un mar cantado por poetas e trovadores como Martín Codax e Meendinho.

A tarefa de VPA

Autor: Manuel Bragado

Data de publicación: 2000, marzo, 12.

Medio: Faro de Vigo

Na noite do 4 de Nadal de 1977, a voz nerviosa e emocionada de Valentín Paz-Andrade (VPA) cativou a unha moitedume de trescentas mil persoas que acumulaban a explanada do Náutico, despois de percorrer as rúas da cidade, ao xeito dunha alborada civil, afirmando a vontade de autonomía para Galicia. Foi a primeira e única vez que vin en persoa a Valentín, aquel home rexo que recoñecemos nunha foto do xantar galeguista, celebrado no Parque da Barxa o Día de Galiza de 1931, intervindo de forma entusiasta, a carón de Castelao e Suárez Picallo. Valentín foi unha das figuras galegas chaves no devir desde século polo desenvolvemento dunha tarefa poliédrica e renacentista, como a do seu contemporáneo e amigo Luís Seoane.

Bibliografía propia

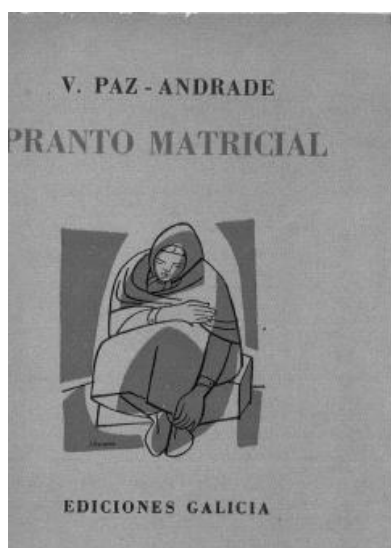
POEMAS

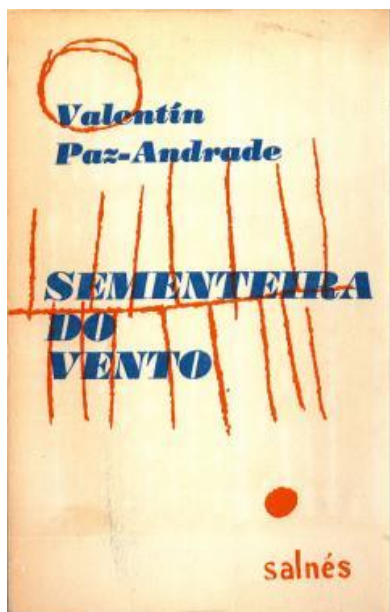
Pranto Matricial

Autor: Valentin Paz-Andrade

Data de publicación: 1955

Escrito In memoriam de Alfonso Daniel Rodríguez Castelao que finou en Buenos Aires o 7 de xaneiro do 1950

Sementeira do Vento

Autor: Valentin Paz-Andrade

Data de publicación: 1968

ISBN: VG. 61/1968

Cen chaves de sombra

Autor: Valentin Paz-Andrade

Data de publicación: 1979

ISBN: 84-7492-007-8

Cartafol de Homenaje a Ramón Otero Pesrayo

Autor: Valentin Paz-Andrade

Data de publicación: 1985

ANACOS LITERARIOS

"Veño da Morte"

Galegos, meus irmaos, veño de ter co-a morte. Sin o agardar unha vez mais atopo o ventureiro empalme con a vida. Está na...

Poema escrito por Valentín Paz-Andrade en Vigo no ano 1962 e publicado en Cen Chaves de Sombra.

"O que todo galego choraría"

CHORA, TERRA, TEU PRANTO das augas, e dos eidos, e dos ares, as vivas páreas cósmicas da raza, en mantelo de brétemas envoltas, que...
Anaco de poema publicado en Pranto Matricial e escrito in memoriam de Alfonso Daniel Rodríguez Castelao .

O que todo galego choraría...

*CHORA, TERRA, teu pranto
das augas e dos eidos e dos ares,
as vivas páreas cósmicas da reza,
en mantelo de brétemas envoltas
que noso fin ao noso orixe ligan.
[...]*

*—Valentín Paz-Andrade,
recollido en Pranto matricial.*

"Mariñeiro na cadea"

Húmida de salares largacías e con sorna no dente a rezumar hoxe, compañeiriño, ves a varar no malecón escuro onde ningún te...

Extracto do poema escrito por Valentín Paz-Andrade en Vigo no ano 1957 e publicado en Sementeira do Vento

NARRATIVA

Soldado da morte

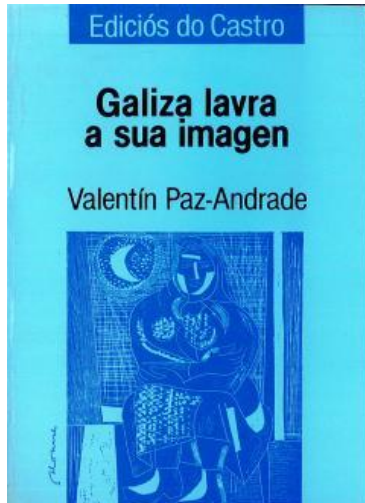
Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1921

Medio: Inédita

Novela inacabada, inédita.

ENSAIOS

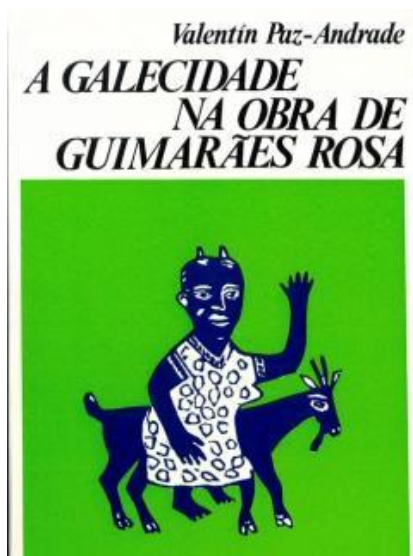
Galiza lavra a sua imagen

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1985

ISBN: 84-7492-258-5

Ofrece un conxunto de textos que van dende a semiótica da paisaxe ata a arquitectura de Palacios, pasando por temas tan suxestivos e básicos como a lingua, o humorismo, a pintura, a poesía, a ciencia... un conxunto de textos que nos falan da grande humanidade e a exquisita pluma de Valentín Paz-Andrade.

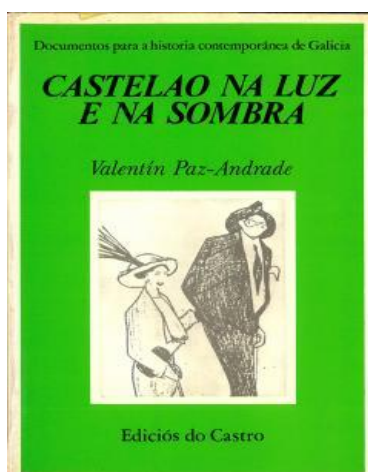

A Galecidade na obra de Guimarães Rosa

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1983

Editado en portugués.

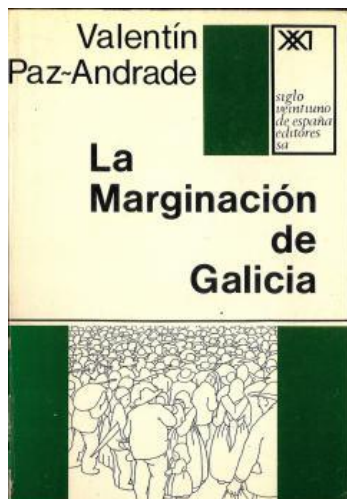

Castelao na luz e na sombra

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1982

ISBN: 84-7492-129-5

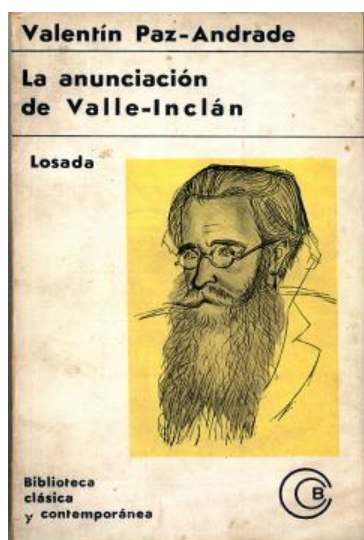

La marginación de Galicia

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1970

ISBN: M. 13.882-1970

La anunciación de Valle-Inclán

El fenómeno de transposición secular, cuya pesadumbre vino gravitando sobre las estructuras de una región, y por contragolpe vedando su acceso al crecimiento económico integrado, constituye la médula de este libro. El autor no se limita a diseñar, con respaldo suasorio de principios y de fuentes, las cinco o seis caras del problema de Galicia, que a lo vivo analiza, ni a tomarlo con óptica distinta a la que vino aplicándose al mismo complejo de la tierra y de la gente, fracturado por la emigración.

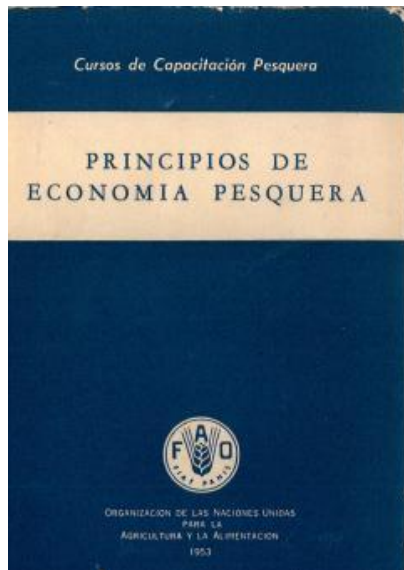

Galicia como tarea

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1967

O libro -segundo di Eduardo Blanco-Amor no prólogo- "tiene esa verosimilitud de lo contiguo, de lo sabido mediante la contigüidad viviente y sin inmediata tradición. Hay en la carnazón de la obra incisiones críticas muy certeras, originales y valerosas, que sólo desde el punto de vista de esa proximidad racional, social y aún paisajística podrían verse y desvelarse".

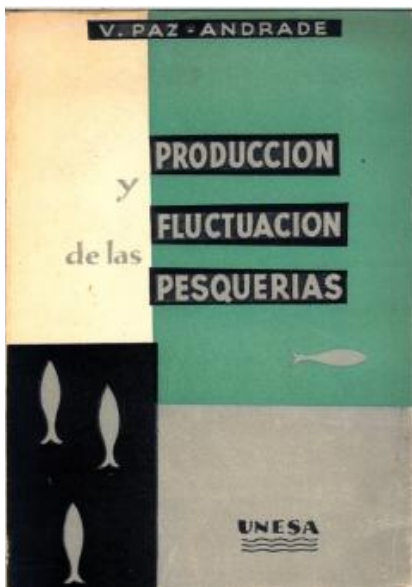

Sistema económico de la pesca en Galicia

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1959

Editado polo Centro Galego de Buenos Aires, Galicia como tarefa analiza a potencialidade de Galicia e os principais problemas aos que se enfrontaba na época. A emigración e o seu impacto bio-económico; a dispersión rural e a concentración urbana; a necesidade de industrialización e incluso as fronteiras culturais e lingüísticas.

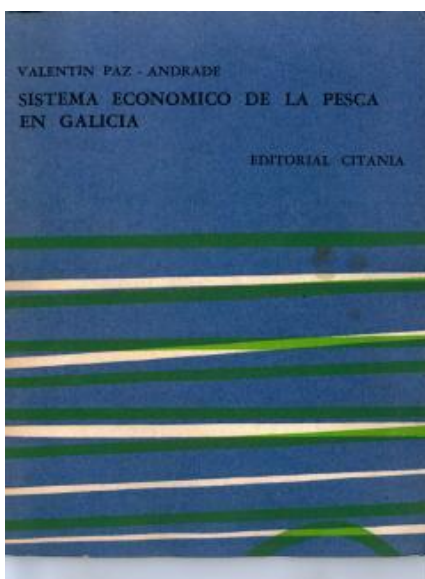

Principios de economía pesquera

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1958

Publicado en castelán, o estudio foi solicitado pola Agrupación Gallega de Universitarios, Escritores y Artistas co fin de ofrecerlle ao público un panorama da economía pesqueira galega da época. Nel analízase a produción primaria e o sector secundario así como a traxectoria industrial da pesca en Galicia e a chegada dos industriais de Cataluña.

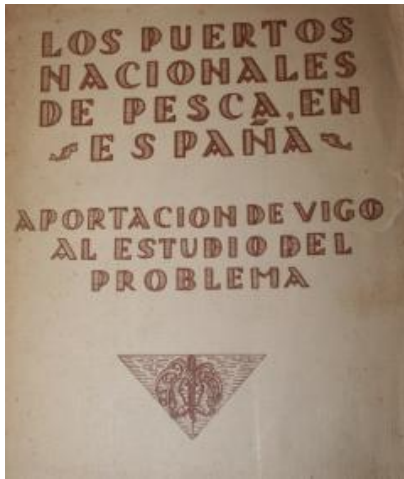
Producción y fluctuación de las pesquerías

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1954

Prólogo de B.F. Osorio-Tafall, F.A.O., Santiago de Chile

Editado en castelán, esta obra recolle unha análise do autor sobre o esquema da explotación española de recursos mariños. O libro analiza a produción da pesca na península Ibérica nos anos 40-50 e pon especial atención en aspectos tales como a depresión cíclica da sardiña, os túnidos como un recurso insuficientemente explotado o incluso o problema da sobrepesca. Ademais, Valentín Paz-Andrade aborda os problemas no mercado e a situación da industria conserveira na época.

Los puertos nacionales de pesca en España

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1928

ISBN: 123456789

Aportación de Vigo al estudio del problema

PRÓLOGOS

Estampas compostelanas

Autor: Kasado

Data de publicación: 1948

Medio: Estudios Ksado, Santiago de Compostela

Biografía de Eloy Domínguez Veiga

Autor: González Luengo, J.M.

Data de publicación: 1963

Vigo, 1963, prólogo pp. 5-16

Mariscos de Galicia

Autor: Villaverde, L.

Data de publicación: Sada 1974

Medio: Ediciós do Castro

Rúa do noxo

Autor: Alonso Rodríguez, E.

Data de publicación: Vigo, 1977

Medio: Galaxia

Encrucilladas

Autor: Neira Vilas, X.

Data de publicación: Vigo 1980

Medio: Galaxia

La caracola de piedra

Autor: Díaz Álvarez, P.

Data de publicación: Pontevedra 1982

Medio: Diputación Provincial

Ensayo de una historia de los peces

Autor: Cornide, J.

Data de publicación: Sada 1983

Medio: Ediciós do Castro

La pesca artesanal en Galicia

Autor: Eiroa del Río, F.

Data de publicación: Sada 1986

Medio: Ediciós do Castro

As pucharcas da lembranza

Autor: González Reigosa, C.

Data de publicación: Vigo, 1986

Medio: Edicións Xerais de Galicia

Obra poética

Autor: "PROE MIO" en Cillero, A.

Data de publicación: A Coruña, 1979

Medio: Caja de Ahorros de Galicia

TRADUCIÓN

A Galecidade na obra de Guimarães Rosa

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1983

Medio: DIFEL Difusão Editorial, S.A.

Tradución do galego de Paulo Rónai. Sao Paulo. DIFEL.

ARTIGOS E COLABORACIÓN

Las pesquerías españolas austro-atlánticas

Autor: V. Paz-Andrade de la Unión Española de Armadores Pesqueros. Vigo (España)

Data de publicación: 15 mayo 1963

Medio: Industrias Pesqueras

El fenómeno de mayor calado, que está produciéndose en la economía pesquera mundial, parece identificarse con el cambio de perspectiva...

Galicia, el Hombre y la Mar

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: Abril 1950

Medio: Industrias Pesqueras

Solidaridad en el riesgo Nada une más al hombre con el hombre que la comunidad en el riesgo. Ante la permanente exposición a los...

Pequenos ensaios de bioloxía políteca

Autor: Valentin Paz-Andrade

Data de publicación: 5 de setembro de 1920

Medio: A Nosa Terra

A Nosa Terra 127, 5 de setembro de 1920 p. 1

A loita dos traballadores da terra

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 31 de maio de 1921

Medio: A Nosa Terra

A Nosa Terra, 141, 31 de maio de 1921, pp. 7-8.

Andanzas y visiones: Sierra y poblado morunos

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 8 de novembro de 1921

Medio: Progreso

Progreso, Pontevedra, 8 de novembro de 1921.

La tumbas de los héroes: El gallego inolvidado

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 17 de novembro de 1921

Medio: Progreso

Progreso, Pontevedra, 17 de novembro de 1921.

Episodios la campaña: El paco de las rocas

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 16 de decembro de 1921

Medio: Progreso

Progreso, Pontevedra, 16 de decembro de 1921.

Impresiones de un repatriado: Resaca trágica

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 5 de febreiro de 1922

Medio: Progreso

Progreso, Pontevedra, 5 de febreiro de 1922.

El porvenir de Vigo en el porvenir de Galicia. Nuestros articulistas

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 29 de xullo de 1922

A Nosa Terra, Santiago de Compostela, 2003, pp. 223-224. Recóllese en Xornalistas con opinión II: escolma de textos / edición, Rosa ...

Políticos e intelectuales

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 19 de setembro de 1922

Medio: Galicia

Galicia, 49, Vigo, 19 de setembro de 1922, p. 1.

Los agrarios y la huelga

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 25 de novembro de 1922

Medio: Galicia

Galicia, 107, Vigo, 25 de novembro de 1922.

La resaca autocrática. Emoción del momento

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 28 de novembro de 1922

Medio: Galicia

Galicia, 109, Vigo, 28 de novembro de 1922. Recollido en O xornal Galicia (1922-1926) o alento da modernidade, Consello da Cultura...

Los desertores de la cátedra

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 13 de xaneiro de 1923

Medio: Galicia

Galicia, 147, Vigo, 13 de xaneiro de 1923.

Combarro

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 27 de setembro de 1923

Medio: Galicia

Galicia, 360, Vigo, 27 de setembro de 1923

La copla estudiantil

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 30 de setembro de 1923

Medio: Galicia

Galicia, 363, Vigo, 30 de setembro de 1923.

La soledad del prohombre

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 2 de decembro de 1923

Medio: Galicia

Galicia, 417, Vigo, 2 de decembro de 1923.

Os novos valores

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1923

Medio: Rexurdimento Rexurdimento, 1923.

Vigo, puerto intercontinental

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1 de abril de 1924

Medio: Galicia

Galicia, 474, Vigo, 1 de abril de 1924.

El tren del Pirineo

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 28 de maio de 1924

Medio: Galicia

Galicia, 521, Vigo, 28 de maio de 1924

Justificando nuestro silencio

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 30 de maio de 1924

Medio: Galicia

Galicia, 523, Vigo, 30 de maio de 1924.

La abadía de Oseira: el dolor de las minas

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 21 de setembro de 1924

Medio: Galicia

Galicia, 617, Vigo, 21 de setembro de 1924.

El baldaquino trágico

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 25 de setembro de 1924

Medio: Galicia

Galicia, 620, Vigo, 25 de setembro de 1924.

La abadía de Oseira monumento nacional

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 25 de setembro de 1924.

Medio: Galicia

Galicia, 620, Vigo, 25 de setembro de 1924.

Censura y sanción

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1 de xaneiro de 1926

Medio: Galicia

Galicia, Vigo, 1 de xaneiro de 1926.

Un gran pintor gallego desconocido en su tierra: Antonio Fernández Gómez

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 30 de xuño de 1926

Medio: Vida Gallega

Vida Gallega, 309, Vigo, 30 de xuño de 1926.

Perspectiva vital de Vigo

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1927

Vigo, 1927.

Prácticas ilícitas. La “pastilla” y el mallaje

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1 de xuño de 1929

Medio: Industrias pesqueras

Vigo, 1 de xaneiro de 1929. Asinado Mareiro por primeira vez. Reprodúcese en Industrias pesqueras, 1443, Vigo, 1 de xuño de...

Sobre el viejo agrarismo provincial

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 3 de abril de 1930

Medio: Faro de Vigo

Faro de Vigo, Vigo, 3 de abril de 1930.

La economía gallega y la Misión Biológica

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 12 de outubro de 1930

Medio: El Sol

El Sol, Madrid, 12 de outubro de 1930. Publicarase en Galicia, 166, Montevideo, 1930, pp. 1-2.

A nosa definición autonomista

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 15 de agosto de 1930

Medio: Nós

Nós, 80, 15 de agosto de 1930. Discurso no García Barbón de Vigo do 25 de xullo de 1930 logo recollido no folleto Discursos pronunciados...

A suxestión do mando

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: marzo de 1931

Medio: Fouce

Fouce, Buenos Aires, marzo de 1931, p. 1.

Galicia na Monarquía e na República

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 28 de abril de 1931

Medio: Heraldo de Galicia

Heraldo de Galicia, Ourense, 28 de abril de 1931.

Sentimento e ideal

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: abril de 1931

Medio: Fouce

Fouce, Buenos Aires, abril de 1931, p. 3.

Sobre las elecciones de Lugo

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 21 de agosto de 1931

Medio: El Pueblo Gallego

El Pueblo Gallego, Vigo, 21 de agosto de 1931 (asinado con R. Martínez López e J. M. Díaz-Villaamil).

O nemigo

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 18 de outubro de 1931

Medio: Nueva Cañiza

Nueva Cañiza, 18 de outubro de 1931. Reprodúcese en El luchador, Vilagarcía de Arousa, 18 de outubro de 1931, e en A Nosa Terra, outubro...

El momento actual de Galicia

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 18 de outubro de 1931

Medio: Vanguardia Gallega

Vanguardia Gallega, Lugo, 18 de outubro de 1931.

Historia de una actuación dictatorial que no debe olvidar la República

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 13 de novembro de 1931

Medio: La Calle

La Calle, Barcelona, 13 de novembro de 1931 (asinado Xan Quinto).

Vida pobre dun país rico

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 15 de novembro de 1931

Medio: Vanguardia Gallega

Vanguardia Gallega, Lugo, 15 de novembro de 1931.

A demanda autonomista de Galicia

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1 de decembro de 1931

Medio: O Primeiro de Janeiro

O Primeiro de Janeiro, Lisboa, 1 de decembro de 1931.

Reacción de tardígrados

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 8 de decembro de 1931

Medio: Vanguardia Gallega

Vanguardia Gallega, Lugo, 8 de decembro de 1931.

La casa del trabajador rural

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 13 de decembro de 1931

Medio: Galicia

Galicia, Buenos Aires, 13 de decembro de 1931.

Verbas o povo

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: xaneiro de 1932

Medio: Fouce

Fouce, Buenos Aires, xaneiro de 1932, p. 3.

Homenaxe a Castelao

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 18 de xuño de 1932

Medio: Vanguardia Gallega

Vanguardia Gallega, Lugo, 18 de xuño de 1932.

A ideia e a masa: sentimento e razón da autonomía

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 25 de xullo de 1932

Medio: A Nosa Terra

A Nosa Terra, 295, 25 de xullo de 1932, p. 1. Recóllese en Xornalistas con opinión II: escolma de textos / edición, Rosa Aneiros Díaz,...

Vigo, desconectado por aire

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 10 de xullo de 1946

10 de xullo de 1946 (asinado M.). Non consta a publicación periódica.

Vigo, cabeza de línea

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 12 de xullo de 1946

12 de xullo de 1946 (asinado M.). Non consta a publicación periódica.

Arosa, la isla del pulpo

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 19 de novembro de 1949

Medio: La Noche

La Noche, Santiago de Compostela, 19 de novembro de 1949 (asinado Mareiro) Publicarase en Galicia emigrante, Buenos Aires, novembro de...

Castelao, el hombre y el artista

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 14 de xaneiro de 1950

Medio: La Noche

La Noche, Santiago de Compostela, 14 de xaneiro de 1950. Reprodúcese sen censura en Castelao na luz e na sombra, 1982. Recóllese en...

La proyección de Castelao en la cultura gallega

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: febreiro de 1950

Medio: Galicia

Galicia, 444, Buenos Aires, febreiro de 1950, pp. 26-27.

Don José ya no volverá a Coya

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 4 de agosto de 1950

Medio: Faro de Vigo

Faro de Vigo, 4 de agosto de 1950

Otra vuelta al ruedo

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 30 de setembro de 1950

Medio: La Noche

La Noche, Santiago de Compostela, 30 de setembro de 1950 (asinado Mareiro).

Cinco años sin sardina

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 10 de marzo de 1951

Medio: La Noche

La Noche, Santiago de Compostela, 10 de marzo de 1951 (asinado Mareiro).

La destrucción prematura de la merluza

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 12 de marzo de 1951

Medio: La Noche

La Noche, Santiago de Compostela, 12 de marzo de 1951 (asinado Mareiro).

Sin servicios de remolque y salvamento

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 13 de marzo de 1951

Medio: La Noche

La Noche, Santiago de Compostela, 13 de marzo de 1951 (asinado Mareiro).

La exportación de los productos conserveros

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 4 de abril de 1951

Medio: La Noche

La Noche, Santiago de Compostela, 4 de abril de 1951 (asinado Mareiro).

La campaña del bacalao: industrialización, propaganda y tributación

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 5 de abril de 1951

Medio: La Noche

La Noche, Santiago de Compostela, 5 de abril de 1951 (asinado Mareiro).

La carestía y sus causas

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1 de maio de 1951

Medio: La Noche

La Noche, Santiago de Compostela, 1 de maio de 1951 (asinado Mareiro).

Castelao, con Pontevedra ao fondo

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: maio-xuño de 1951

Medio: Opinión Gallega

Opinión Gallega, Buenos Aires, maio-xuño de 1951. Reprodúcese en Lareira, publicación do Lar Gallego de Valencia, 1953, en Centro...

El agua, la tierra y el vino

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: agosto de 1951

Medio: Tapal

Tapal, Noia, agosto de 1951, p. 25.

La economía pesquera en la organización administrativa

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 20 y 21 de novembro de 1951

Medio: La Noche

La Noche, Santiago de Compostela, 20 y 21 de novembro de 1951 (asinado Mareiro).

La primacía pesquera de Vigo

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 3 de agosto de 1952

Medio: El Pueblo Gallego

El Pueblo Gallego, Vigo, 3 de agosto de 1952.

Al margen de la obra

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: outubro de 1952

Medio: Exposición de Pintura Colmeiro

no tríptico Exposición de Pintura Colmeiro, outubro de 1952. Sala Velázquez, Vigo.

Auge y depresión de las industrias de la pesca

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1952

Medio: Aspectos económicos y jurídicos de Galicia

Aspectos económicos y jurídicos de Galicia, Vigo: Galaxia, 1952, pp. 47-59.

Mientras Vigo crece

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 18 de xullo de 1953

18 de xullo de 1953 (asinado Mareiro). Non consta a publicación periódica.

Los orígenes del arte de pescar

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1 de agosto de 1953

Medio: El Pueblo Gallego

El Pueblo Gallego, Vigo, 1 de agosto de 1953.

Mientras Portugal captura sardina

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 6 de novembro de 1953

Medio: La Noche

La Noche, 6 de novembro de 1953 (asinado Mareiro).

Galicia, la pesca y la técnica

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 5 de agosto de 1953

Medio: El Pueblo Gallego

El Pueblo Gallego, Vigo, 5 de agosto de 1953 (asinado Mareiro).

La contribución del mar a la despensa española

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 23 de decembro de 1953,

Medio: La Noche

La Noche, 23 de decembro de 1953, continúa o 4, 6, 13 e 14 de xaneiro de 1954

(Reprodúcese en Informaciones nas mesmas...

La actual depresión cíclica de la sardina

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 29 de decembro de 1953

Medio: El diario vasco

El diario vasco, 29 de decembro de 1953.

Castelao, con Pontevedra ao fondo

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: decembro de 1953

Medio: Lareira

Lareira, 3, publicación do Lar Gallego de Valencia, decembro de 1953. Publicouse por primeira vez en Opinión Gallega, Buenos Aires, en...

El artista: Faílde

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 9 de setembro de 1965

Medio: Tapal

Tapal, Noia, agosto de 1954. Reproducido en "Galicia Emigrante", 15 de novembro de 1955, e en Faro de Vigo, Vigo, 9 de setembro de...

Un gallego en Nueva York

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 6 de novembro de 1954

Medio: La Noche

La Noche, Santiago de Compostela, 6 de novembro de 1954.

Un college en Poughkeepsie

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 16 de novembro de 1954

Medio: La Noche

La Noche, Santiago de Compostela, 16 de novembro de 1954

Harlem negro y Harlem blanco

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 26 de novembro de 1954

Medio: Informaciones

Informaciones, 26 de novembro de 1954.

Wall Street tiene un hijo de cristal

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 18 de diciembre de 1954

Medio: La Noche

La Noche, Santiago de Compostela, 18 de diciembre de 1954.

Comercialización de los productos pesqueros y perspectivas del mercado en la región

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: outubro-diciembre, 1954

Medio: FAO

FAO, México, outubro-diciembre, 1954.

Prioridad atlántica de la gran ciudad

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1955-1956

Medio: Anuario de Vigo

Anuario de Vigo, 1955-1956, pp. 11-12

Castelao e Pontevedra

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: xaneiro de 1955

Medio: Opinión Gallega

Opinión Gallega, 156, Buenos Aires, xaneiro de 1955, pp. 6-7.

Producción y fluctuación de las pesquerías

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 8 de febreiro de 1955

Medio: El Ideal Gallego

El Ideal Gallego, 8 de febreiro de 1955.

Galicia, el hombre y la mar

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 31 de xullo de 1966

Medio: Galicia Emigrante

Galicia Emigrante, Buenos Aires, 9 febreiro de 1955, pp. 16-17. Reprodúcese en El Día, Montevideo, 31 de xullo de 1966.

Cartagena de Indias en la brisa del Caribe

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 23 de abril de 1955

Medio: Informaciones

Informaciones, Madrid, 23 de abril de 1955.

Colombia y los recursos del mar

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 24, 25 e 26 de maio de 1955

Medio: El espectador

El espectador, Bogotá, 24, 25 e 26 de maio de 1955.

El cincel de Failde

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 15 de novembro de 1955

Medio: Galicia Emigrante

"Galicia Emigrante", Buenos Aires, 15 de novembro de 1955, pp. 6-7, 36. Publícase por primeira vez en Tapal, Noia, agosto de...

Estampa económica de Valdeorras

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: Septiembre, 1955

Medio: Valdeorras. III Feria – Exposición agropecuaria e Industrial de Orense

Valdeorras. III Feria – Exposición agropecuaria e Industrial de Orense. Septiembre, 1955. pp. 3-4. Reproducido en Galicia Emigrante,...

Arosa: la isla del pulpo: Carballino, Monforte y Orense máximos consumidores del succulento cefalópodo

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: novembro de 1955

Medio: Galicia emigrante

Galicia emigrante, Buenos Aires, novembro de 1955, pp. 17-18. Publícase por primeira vez en La Noche, Santiago de Compostela, 19 de...

La Marítima. Célula madre

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 28 de xuño de 1956

Medio: Programa de las fiestas de Bouzas

Programa de las fiestas de Bouzas, 28 de xuño de 1956.

La sangre y el habla

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: decembro, 1957

Medio: Atlántida

Atlántida, Buenos Aires, decembro, 1957.

Origen de los procesos industriales aplicados a la producción del mar

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1957

Medio: Revista del Frío

Revista del Frío, 0, Madrid, CSIC, 1957.

Vai a Padrón "meu Cambados

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: abril-maio de 1958

Medio: Galicia Emigrante

Galicia Emigrante, 34, Buenos Aires, abril-maio de 1958, p. 15.

El mar que nos sustenta

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 24 de xaneiro de 1959

Medio: Blanco y Negro

Blanco y Negro, Madrid, 24 de xaneiro de 1959.

As constantes económicas do crecemento de Vigo

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 2 de febreiro de 1959

Non consta a publicación periódica. Texto da emisión de Radio Vigo, dedicada a Ramón Cabanillas, 2 de febreiro de...

La ciudad y su destino económico

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1959

Medio: Nodales

Nodales, Pontevedra, 1959, pp. 19-20. Reprodúcese en Diario de Pontevedra, Pontevedra, 11 de agosto de 1968, e en Nodales,...

Precursores de Continental Shelf Theory

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: agosto de 1959

Sao Paulo, agosto de 1959.

Galicia como tarea

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 3 de decembro de 1959

Medio: La Noche

serie de artigos extraídos do libro do mesmo título e publicada en La Noche, Santiago de Compostela, dende o 3 de decembro de...

Con Guilherme de Almeida, príncipe dos poetas del Brasil

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 5 de xaneiro de 1960

Medio: Faro de Vigo

Faro de Vigo, Vigo, 5 de xaneiro de 1960.

La proyección espacial y etnológica de la lengua galai-ico-lusitana

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 7 de febreiro de 1960

Medio: La Voz de Galicia

La Voz de Galicia, A Coruña, 7 de febreiro de 1960. Reproducido como "El área espacial y etnológica de la lengua galaico-lusitana", en...

Carta de Valentín Paz Andrade

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 22 de febreiro de 1960

Medio: La Noche

La Noche, Santiago de Compostela, 22 de febreiro de 1960.

Galicia problema humano

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 6 de abril de 1960

Medio: La Voz de Galicia

La Voz de Galicia, A Coruña, 6 de abril de 1960. Recollido en O legado xornalístico de Valentín Paz-Andrade, A Coruña: Biblioteca...

Tensión popular en Brasil ante las próximas elecciones presidenciales

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 4 de maio de 1960

Medio: La Noche

La Noche, 4 de maio de 1960.

El legado de sangre

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 25 de maio de 1960

Medio: La Noche

La Noche, Santiago de Compostela, 25 de maio de 1960.

La perspectiva actual de la pesca española de sardina

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 20 de xuño de 1960

Medio: La Péche Maritime

La Péche Maritime, París, 20 de xuño de 1960.

Los derechos sobre el espacio marítimo

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: xuño de 1960

Medio: Revista general de legislación y jurisprudencia

Revista general de legislación y jurisprudencia, Madrid, Ed. Reus, xuño de 1960, pp. 767-780.

Bouzas en perspectiva económica

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1960

Fiestas de Bouzas, 1960, pp. 13-14.

Vicente Risco, en cuerpo y alma

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 8 de outubro de 1961

Medio: Faro de Vigo

Faro de Vigo, Vigo, 8 de outubro de 1961.

La evolución estructural del sistema pesquero

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1961

Medio: Información Comercial Española

Información Comercial Española, Madrid, 1961.

Orientaciones preliminares para el desarrollo pesquero del Brasil

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 1961

Medio: Información Comercial Española

Información Comercial Española, Madrid, 1961.

La tasa de inversión

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 31 de abril de 1962

Medio: Faro de Vigo

Vigo, 31 de abril de 1962

Castelao, con Pontevedra ao fondo

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: xuño de 1962

Medio: Léréz

Léréz, Buenos Aires, xuño de 1962, pp. 82-83, 85. Publícase por primeira vez en Opinión Gallega, Buenos Aires, en maio-xuño de...

Europes's fishing expansion in the Southern Atlantic

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: agosto de 1962

Expansión pesquera de Europa en el Atlántico austral

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: agosto de 1962

Vigo, agosto de 1962.

El dinero de Galicia ¿a dónde va?

Autor: Valentín Paz-Andrade

Data de publicación: 30 de outubro de 1962

Medio: Faro de Vigo

Faro de Vigo, Vigo, 30 de outubro de 1962.

Premios e distincións

Foi nomeado membro da Real Academia Galega (1964) e da Real Academia Galega de Ciencias (1985), e foi galardoado co Pedrón de Ouro (1975), a Cruz de San Raimundo de Peñafort (1978), a Medalla da Cidade de Pontevedra (1979), a Medalla Castelao (1984), a Medalla ao Mérito Social Marítimo (1984), a Medalla de Ouro da Cidade de Vigo (23.05.1986) e o Premio Trasalba da Fundación Otero Pedrayo (29.06.1986).

Levan o seu nome o buque escola do Servizo de Gardacostas de Galicia, unha rúa en Lérez, un paseo de Bouzas e un centro de formación profesional de Cabral, en Vigo.

O sábado 4 de xuño de 2011 foi escollido para se-lo homenaxeado no Día das Letras Galegas do ano 2012.

Vida persoal

Foi pai do empresario Afonso Paz-Andrade e tío da científica Inmaculada Paz-Andrade.

No centro do escudo de España que preside a fachada do Palacio de Comunicaciones de Madrid, o arquitecto Antonio Palacios fixo esculpir o escudo de Galicia, co seu cáliz e as sete cruces. Segundo conta Alfonso Paz-Andrade, fillo de Valentín Paz Andrade, foi este quen suxeriu ao arquitecto incluír ese detalle nunha visita que lle fixo no seu taller:

Meu pai acostumaba ir a Madrid por traballo e, nunha das viaxes, decidiu ir visitar o seu amigo. Palacios estaba preparando sobre unha mesa e a tamaño natural o bosquejo do escudo de España para Correos e o meu pai díxolle "plántalle aí o de Galicia".

Escudo de España, co de Galicia no centro.